

32001R2130

31.10.2001

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

L 287/3

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 2130/2001
z 29. októbra 2001
o operáciách na pomoc ľuďom bez domova v rozvojových krajinách Ázie a Latinskej Ameriky**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä jej článok 179 ods. 1,

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,

konajúc v súlade s postupmi, ktoré stanovuje článok 251 zmluvy ⁽²⁾,

keďže:

- (1) v kontexte utečeneckej politiky prijali Spojené národy dohovor týkajúci sa štatútu utečenca uzavretý 28. júla 1951 v Ženeve, Newyorský protokol z 31. januára 1967, ako aj množstvo rezolúcií z tejto oblasti, z oblasti ľudských práv a humanitárneho práva;
- (2) problematikou utečencov sa zaoberá aj Všeobecná deklarácia ľudských práv z 10. decembra 1948, Medzinárodné stanoviny pre občianske a politické práva zo 16. decembra 1966, Medzinárodné stanoviny pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva zo 16. decembra 1966, Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien z 18. decembra 1979, ako aj Dohovor o detských právach z 20. novembra 1989;
- (3) Európsky parlament prijal v tejto oblasti niekoľko rezolúcií, vrátane rezolúcie zo 16. decembra 1983 o pomoci utečencom z rozvojových krajín ⁽³⁾;
- (4) Európsky parlament i Rada vyzývajú spoločenstvo, aby tejto oblasti venovalo väčšiu pozornosť;
- (5) s cieľom podporiť trvalo udržateľnú politiku rozvoja Európskeho spoločenstva je potrebné vypracovať pre činnosť spoločenstva v tejto oblasti integrovanú, konzistentnú

a účinnú stratégiu týkajúcu sa humanitárnej pomoci, rehabilitácie, pomoci ľuďom bez domova a rozvojovej spolupráce;

- (6) je mimoriadne dôležité, aby sa pomoc ľuďom bez domova začlenila do rozvojovej stratégie pre krajinu a skupiny obyvateľstva, pre ktoré je takáto pomoc určená; Akcia spoločenstva by preto mala uľahčiť prechod od núdzového stavu k stavu rozvoja, ktorý uľahčuje sociálno-ekonomickú integráciu a opätovnú integráciu postihnutých ľudí, a vzhľadom na potrebu eliminovať príčiny ozbrojených konfliktov, podporiť vznik alebo posilňovanie demokratických štruktúr, ako aj úlohu obyvateľstva v rozvojovom procese;
- (7) neoddeliteľnou súčasťou celkovej stratégie obnovy pre rozvojové krajiny v Ázii a Latinskej Amerike sú podporné programy pre ľudí bez domova a pre demobilizovaných bývalých vojakov. Aby boli programy účinné, musí byť pomoc koordinovaná na úrovni spoločenstva a za účasti ďalších donorov, mimovládnych organizácií (NGO) a orgánov OSN, predovšetkým vysokého komisára Spojených národov pre utečencov (UNHCR). Komisia by mala prebrať zodpovednosť za sledovanie a zabezpečenie transparentnosti fondov, ktoré budú do programu vložené prostredníctvom mimovládnych organizácií a Spojených národov. Komisia je navyše politicky zodpovedná za spôsob, akým sú prostriedky z fondov čerpané prostredníctvom mimovládnych organizácií a Spojených národov;
- (8) v záujme predchádzania konfliktom, ako aj v záujme podpory všetkých mierových riešení v prípadoch politických konfliktov a vojen, ktoré majú za následok premiestňovanie obyvateľstva, by mala byť zabezpečená efektívnosť a dôslednosť komunitárnych, národných a medzinárodných preventívnych a zásahových systémov;
- (9) špecializované orgány, agentúry a mimovládne organizácie už nadobudli v oblasti pomoci ľuďom bez domova významné skúsenosti pri realizácii takýchto operácií v minulosti;
- (10) v ideálnom prípade by pomoc ľuďom bez domova mala byť súčasťou takej formy prístupu, ktorého cieľom je dosiahnuť, aby sa títo ľudia dostali z úrovne takzvanej podpory na úroveň, keď sa stanú sebastačnými alebo menej závislými;

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 120 E, 24.04.2001, s. 163.

⁽²⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 5. júla 2001 Rady z 16. októbra 2001 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku) a.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 10, 16.01.1984, s. 278.

- (11) pre operácie pomoci v tejto oblasti treba zaručiť účinné, pružné a rýchle postupy; spoločenstvo by pri poskytovaní pomoci malo zabezpečiť aj maximálnu mieru transparentnosti a prísne kontroly využívania prostriedkov;
- (12) do 31. decembra 2000 slúžilo ako právny základ pre akcie spoločenstva v tejto oblasti nariadenie Rady (ES) č. 443/97 z 3. marca 1997 o operáciách na pomoc ľuďom bez domova v ázijských a latinsko-amerických rozvojových krajinách ⁽¹⁾. Skúsenosti získané počas zavádzania tohto nariadenia by sa mali odzrkadliť v tomto nariadení;
- (13) toto nariadenie stanovuje na celý čas trvania programu finančný rámec vytvárajúci pre rozpočtový orgán počas ročného rozpočtového postupu záchytný bod v zmysle bodu 33 Medziinštitucionálnej dohody medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne a zlepšení rozpočtového postupu ⁽²⁾ zo 6. mája 1999;
- (14) opatrenia nevyhnutné na uplatňovanie tohto nariadenia by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovuje postup pri uplatňovaní vykonávacích právomocí delegovaných na Komisiu ⁽³⁾;
- (15) ochrana finančných záujmov spoločenstva a boj proti podvodom a iným nekalým praktikám tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto nariadenia,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

Účel, rozsah a definície

Článok 1

Spoločenstvo zrealizuje program podpory a pomoci pre ľudí bez domova v ázijských a latinsko-amerických rozvojových krajinách. Program sa vzťahuje na ľudí bez domova a iné osoby uvedené v článku 4, pričom prispieva k ich požiadavkám, ktoré nie sú zahrnuté v humanitárnej pomoci, a uskutočňuje dlhodobé aktivity zamerané na dosiahnutie sebestačnosti a na integráciu alebo opätovnú integráciu takýchto osôb. Tento program musí poskytovať predovšetkým riešenie v oblasti základných potrieb týchto osôb, a to od času, keď bola poskytnutá humanitárna pomoc, až po prijatie dlhodobého riešenia, ktoré má byť riešením ich štatútu.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 68, 08.03.1997, s. 1. Nariadenie naposledy upravené smernicou 1880/2000/ES Európskeho parlamentu a Rady (Ú. v. L 227, 07.09.2000, s. 1).

⁽²⁾ Ú. v. ES C 172, 18.06.1999, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 184, 17. 7.1999, s. 23.

Ciele programov pomoci budú zahŕňať ustanovenie demokratických štruktúr a podporu ľudských práv.

Článok 2

Na účely tohto odporúčania:

- a) „ľudia bez domova“ znamená:
- i) utečenci, ako ich definuje Dohovor o štatúte utečenca uzavretý v Ženeve 28. júla 1951 a Newyorský protokol z 31. januára 1967, alebo
  - ii) vysídlení, ktorí boli kvôli konfliktným situáciám nútení vyhľadať útočisko mimo svojho pôvodného regiónu, ktorí však nemajú štatút utečenca, alebo
  - iii) bývalí utečenci alebo vysídlení, ktorí sa vrátili do svojej krajiny alebo pôvodného regiónu.
- b) demobilizovaní bývalí vojaci, čo znamená bývalých členov ozbrojených síl alebo opozičných síl, ktorí súhlasili s tým, že zložia zbrane a opäť sa začlenia do civilného života.

Článok 3

1. Spoločenstvo poskytne finančnú podporu operáciám zameraným najmä:

- a) na sebestačnosť ľudí bez domova a demobilizovaných bývalých vojakov a ich opätovnú integráciu do sociálno-ekonomických štruktúr; cieľom pomoci pri zabezpečení ich integrácie alebo opätovnej integrácie musí byť podpora udržateľných výrobných procesov a môže zahŕňať činnosť ako poskytovanie potravinovej pomoci, rozvoj sebestačnosti prostredníctvom poľnohospodárskej výroby, chovu dobytka a rybolovu, rozvoj infraštruktúry, zakladanie kreditných systémov, základné vzdelávanie a príprava na povolanie, ako aj zabezpečovanie uspokojivých zdravotných a hygienických štandardov;
- b) na pomoc miestnym hostiteľským spoločenstvám a na opätovné osídlenie oblastí a posilniť tak prijímanie a integráciu ľudí bez domova a demobilizovaných bývalých vojakov;
- c) na pomoc tým ľuďom, ktorí sa dobrovoľne vrátia a usadia sa vo svojej pôvodnej krajine alebo, ak to podmienky dovoľia, v krajine, ktorú si vyberú;
- d) tam, kde je to potrebné, na podporu akéhokoľvek opatrenia, ktoré môže zabrániť konfliktu alebo uzmierniť strany, ktoré sú na konflikte zúčastnené;
- e) na pomoc osobám, aby získali späť svoj majetok alebo majetkové práva, ako aj pomoc pri dosiahnutí nápravy v prípade, že sú u týchto osôb porušované ich ľudské práva.

2. Mimoriadnu pozornosť treba venovať zvlášť zraniteľným skupinám ako sú ženy a deti.

3. Všetky príslušné skupiny vrátane miestnych hostiteľských spoločenstiev budú zapojené do hodnotenia potrieb a realizácie programov pomoci.

Článok 4

Konečnými príjemcami operácií uvedených v článku 3 ods.1 sú:

- a) ľudia bez domova v ázijských a latinsko-amerických rozvojových krajinách a osoby z niektorej z týchto krajín, ktoré sa dočasne usadia v inej rozvojovej krajine, a v prípadoch, ktoré sú riadne odôvodnené, v ďalšej krajine;
- b) demobilizovaní bývalí vojaci v ázijských a latinsko-amerických rozvojových krajinách a ich rodiny a tam, kde je to primerané, ich miestne komunity;
- c) osobitne postihnuté miestne obyvateľstvo hostiteľských území, ktorého sociálne, hospodárske a administratívne zdroje prispievajú k prijatiu ľudí bez domova a demobilizovaných bývalých vojakov ako aj k poskytovaniu pomoci takýmto osobám v rámci dlhodobých projektov navrhnutých s cieľom dosiahnuť sebestačnosť, integráciu a reintegráciu takýchto osôb;

Článok 5

Operácie realizované na základe tohto nariadenia doplnia operácie zabezpečené prostredníctvom iných nástrojov spoločenstva spravujúcich krátkodobú humanitárnu pomoc a dlhodobú rozvojovú spoluprácu.

Článok 6

1. V kontexte operácií uvedených v článku 3 môže podpora spoločenstva zahŕňať financovanie akcie poskytujúcej technickú pomoc, školenie alebo iné služby, dodávky, prácu, štúdie (ktoré, pokiaľ je to možné, môžu byť zverené alebo môžu obsahovať spoluprácu s konzultantmi či už z hostiteľskej krajiny alebo takými, ktorí v nej pôsobia, a zahŕňať univerzitné alebo výskumné ústavy), audity a hodnotenie, ako aj pozorovacie misie.

2. Financovanie spoločenstva môže pokrývať investičné výdavky vrátane nákupu nehnuteľností, ak sú tieto nevyhnutné na priamu realizáciu operácie a ak sa vlastníctvo prevedie na miestnu partnerskú organizáciu konečného príjemcu pomoci alebo na konečných príjemcov pomoci príslušnej operácie, keď sa táto skončí. V riadne odôvodnených prípadoch a berúc do úvahy skutočnosť, že projekt musí byť, pokiaľ je to možné, zameraný na strednodobé trvanie, môže financovanie pokrývať aj opakujúce sa výdavky (vrátane administratívnych výdavkov, údržby a prevádzkových nákladov), ktorých prevádzka predstavuje pre partnera dočasne záťaž, a to tak, aby sa maximálne využili investície uvedené v odseku 1.

KAPITOLA II

Postupy týkajúce sa realizácie pomoci

Článok 7

1. Financovanie poskytované spoločenstvom podľa tohto nariadenia bude mať formu grantov.

2. Pri každej operácii týkajúcej sa spolupráce sa bude vyžadovať finančný príspevok partnerov uvedených v článku 10. Tento

príspevok sa bude vyžadovať s ohľadom na kapacitu príslušných partnerov a na povahu každej operácie. Vo zvláštnych prípadoch a vtedy, keď je partnerskou organizáciou buď mimovládne organizácia (NGO) alebo organizácia miestnej samosprávy, môže byť príspevok v nefinančnej forme.

3. Možno tiež uvažovať o spoločnom financovaní s inými donormi, predovšetkým s členskými štátmi.

Článok 8

1. Komisia zodpovedá za hodnotenie, rozhodovanie a správu operácií uskutočnených na základe tohto nariadenia, a to v súlade s rozpočtovými a inými platnými postupmi, predovšetkým postupmi, ktoré stanovujú článok 2, 116 a 118 finančného nariadenia vzťahujúceho sa na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽¹⁾.

2. Všetky operácie podporované pomocou spoločenstva budú realizované v súlade s cieľmi stanovenými finančným rozhodnutím Komisie.

Článok 9

Operácie financované spoločenstvom podľa tohto nariadenia bude Komisia realizovať buď na žiadosť partnerských organizácií alebo z jej vlastnej iniciatívy.

Článok 10

1. Partnerskými organizáciami spôsobilými dostávať finančnú pomoc podľa tohto nariadenia budú regionálne a medzinárodné organizácie vrátane agentúr Spojených národov, mimovládnych organizácií, národných, provinčných a miestnych samospráv a agentúr, miestnych organizácií, verejných a súkromných inštitúcií a prevádzkovateľov.

2. Pomoc spoločenstva je k dispozícii partnerom, ktorí majú svoje sídlo v členskom štáte alebo v tretej krajine, ktorá je podľa tohto nariadenia prijímateľom pomoci spoločenstva, a to pod podmienkou, že toto sídlo je skutočným centrom, ktoré riadi operácie súvisiace s ich obchodnými aktivitami. Vo výnimočných prípadoch sa toto sídlo môže nachádzať v inej tretej krajine.

Článok 11

Bez toho, aby bol dotknutý inštitucionálny a politický kontext, v ktorom partneri organizujú svoju činnosť, pri určovaní, či príslušnému partnerovi možno sprístupniť finančné prostriedky spoločenstva, treba vziať do úvahy tieto prvky:

- a) jeho skúsenosti v oblasti poskytovania pomoci ľuďom bez domova;
- b) jeho správckové a schopnosti v oblasti finančného manažmentu;
- c) jeho technické a logistické kapacity súvisiace s plánovanou operáciou;

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 356, 31. 12. 1977, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES, ECSC, Euratom) č. 762/2001 (Ú. v. ES L 111, 20.04.2001, s. 1).

- d) tam, kde je to aplikovateľné, výsledky predchádzajúcich usku-točnených operácií, predovšetkým tých, ktoré boli financované z prostriedkov spoločenstva;
- e) jeho schopnosti rozvíjať spoluprácu s inými partnermi z oblasti občianskej spoločnosti v príslušných tretích krajinách;
- f) jeho odhodlanie brániť demokratické princípy a humanitárne právo a zároveň rešpektovať a podporovať ľudské práva.

Článok 12

1. Pomoc bude udelená partnerom len v prípade, keď sa písomne zaviazu rešpektovať podmienky pridelovania a implementácie stanovené Komisiou.

2. Tam, kde operácie podliehajú finančným dohodám medzi spoločenstvom a krajinami, ktoré majú prospech z operácií financovaných podľa tohto nariadenia, bude v takýchto zmluvách stanovené, že spoločenstvo nebude financovať platbu daní, ciel a poplatkov.

3. V každej dohode alebo zmluve uzavretej podľa tohto nariadenia bude uvedené, že Komisia, Účtovný dvor a Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) môžu v prípade potreby a na základe zvyčajných podmienok stanovených Komisiou, ako aj podľa platných ustanovení, predovšetkým ustanovení finančného nariadenia vzťahujúceho sa na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev, vykonávať kontroly priamo na mieste.

4. Budú podniknuté nevyhnutné opatrenia, aby sa zdôraznil komunitárny charakter pomoci poskytnutej na základe tohto nariadenia.

Článok 13

1. Účasť na verejných súťažiach a kontraktach bude otvorená pre všetky fyzické a právnické osoby z členských štátov EÚ a z hosťovskej krajiny na základe rovnakých podmienok. Možnosť zúčastniť sa súťaže môže byť rozšírená aj na prevádzkovateľov z iných rozvojových krajín a vo výnimočných prípadoch aj na prevádzkovateľov z iných tretích krajinách.

2. Dodávky musia pochádzať z hosťovskej krajiny, z iných rozvojových krajín alebo z členských štátov. Vo výnimočných prípadoch môžu dodávky pochádzať aj z iných krajín.

Článok 14

1. Aby sa zabezpečili ciele konzistentnosti a komplementarity uvedené v Zmluve, ako aj maximálna efektívnosť operácií poskytovaných na základe tohto nariadenia, budú operácie podriadené prevádzkovej koordinácii priamo na mieste a budú predstavovať neoddeliteľnú súčasť procesu národnej stratégie.

2. Komisia môže v spolupráci s členskými štátmi podniknúť akékoľvek kroky potrebné na zabezpečenie riadnej koordinácie s ostatnými príslušnými donormi, predovšetkým s tými, ktorí

predstavujú súčasť systému Spojených národov, vrátane Úradu vysokého komisára pre utečencov.

KAPITOLA III

Realizácia operácií

Článok 15

1. Finančný rámec na realizáciu tohto nariadenia sa týmto stanovuje na obdobie od roku 2001 do roku 2004 na 200 miliónov EUR.

2. Ročné povolené čiastky bude schvaľovať rozpočtový orgán v rámci limitu finančného výhľadu.

Článok 16

Rozhodnutia týkajúce sa operácií, ktorých financovanie na základe tohto nariadenia presahuje sumu 4 milióny EUR, ako aj zmien týchto operácií, ktoré predstavujú prekročenie nákladov o viac než 20 % pôvodne stanovenej sumy určenej na príslušnú operáciu, sa budú prijímať v súlade s postupom uvedeným v článku 18 ods. 2.

Článok 17

1. Komisia je oprávnená schváliť bez opravného prostriedku voči postupu uvedenému v článku 18 ods. 2 akékoľvek dodatočné záväzky potrebné na krytie očakávaných alebo skutočne presiahnutých nákladov súvisiacich s operáciami v prípadoch, kde prekročenie alebo dodatočné požiadavky na prekročenie nákladov predstavujú 20 % alebo menej, než bol pôvodný záväzok stanovený finančným rozhodnutím.

2. Komisia poskytne výboru uvedenému v článku 18 ods. 1 stručnú informáciu o finančných rozhodnutiach, ktoré zamýšľa prijať a ktoré sa týkajú operácií, ktorých hodnota je nižšia ako 4 milióny EUR. Táto informácia bude sprístupnená najneskôr jeden týždeň predtým, než sa má rozhodnutie prijať.

Článok 18

1. Komisii bude pomáhať výbor ustanovený podľa článku 15 nariadenia Rady (EHS) č. 443/92 (¹).

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatní sa článok 4 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

Obdobie uvedené v článku 4 ods. 3 rozhodnutia 1999/468/ES sa stanoví ako jednomesačné.

3. Komisia prijme procesný poriadok.

(¹) Ú. v. ES L 52, 27.02.1992, s. 1.

KAPITOLA IV

Podávanie správ a konečné ustanovenia*Článok 19*

1. Raz ročne sa uskutoční výmena názorov založená na prezentácii, ktorú v rámci výboru uvedeného v článku 18 ods. 1 realizuje zástupca Komisie a ktorá sa bude týkať strategických smerníc pre operácie, ktoré sa majú uskutočniť v budúcom roku. Pokiaľ je to možné, budú tieto smernice obsahovať merateľné ciele a lehoty špecifických akcií. Tieto smernice budú vypracované po konzultácii s oddeleniami zodpovednými za programovanie, vykonávanie a hodnotenie priamo na mieste alebo v ústredí.

2. Po skončení rozpočtového roka predloží Komisia vo svojej správe o rozvojovej politike spoločenstva Európskemu parlamentu a Rade informáciu o operáciách financovaných v priebehu príslušného roka ako aj závery Komisie týkajúce sa vykonávania tohto nariadenia počas predchádzajúceho rozpočtového roka. Tým, s ktorými boli uzavreté kontrakty, poskytne stručnú infor-

máciu predovšetkým o silných a slabých stránkach operácií, rovnako ako informáciu o všetkých nezávislých hodnoteniach špeciálnych operácií.

3. Minimálne rok predtým, než toto nariadenie stratí platnosť, predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade celkovú nezávislú hodnotiacu správu o vykonávaní tohto nariadenia s cieľom zistiť, či boli dosiahnuté stanovené ciele, a stanoviť zásady pre zlepšenie efektívnosti budúcich operácií. Správa posúdi efektívnosť uskutočnených akcií po vykonaní auditov a nezávislých hodnotení.

Článok 20

Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev.

Uplatňuje sa do 31. decembra 2004.

Obnovenie tohto nariadenia závisí od výsledkov nezávislej celkovej hodnotiacej správy, ako je uvedená v článku 19 ods. 3, a od možnosti začleniť toto nariadenie do celkového rámcového nariadenia pre Áziu a Latinskú Ameriku.

Toto nariadenie je záväzné vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Luxemburgu 29. októbra 2001

Za Európsky parlament

predsedkyňa

N. FONTAINE

Za Radu

predseda

L. MICHEL